REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 060-09-3/2024/6
Ljubljana, 25. 3. 2024 Predlog

Z A P I S N I K

24. seje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide (v nadaljevanju: komisija), ki je bila v četrtek, 14. 3. 2024, v Velikem salonu/I, Šubičeva 4, 1000 Ljubljana.

Seja se je začela ob 13.00 in zaključila ob 14.00 uri.

Prisotni člani komisije:
- predsednik komisije: Danijel Kastelic,
- podpredsednica komisije: Monika Ažman,
- člani komisije: Lidija Jerkič, Saška Kiara Kumer, Jasmina Opec Vörös, Jože Smole, Matjaž Švagan, mag. Elena Zavadlav Ušaj, Drago Žura in
- nadomestni člani: Gregor Korene (nadomeščal Mitjo Gorenščka).

Opravičeno odsoten član komisije:
- Mitja Gorenšček.

Prisotni vabljeni:
- Ksenja Kos, Metka Furlani, dr. Nuša Kovačević Tojnko, Slovenska krovna zveza za psihoterapijo,
- Katja Donko, Anamarija Plaznik Šporin, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Branko Bregar, Ministrstvo za zdravje,
- Mišela Mavrič, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
- Urban Kodrič, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

* * *

Dnevni red (PRISOTNIH 9, ZA 9, PROTI 0):

1. **Zaključki posveta *Izzivi psihoterapije v slovenskem prostoru - različni pogledi, skupne rešitve***

2. Razno.

* * *

Ad 1.)

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se je seznanila z zaključki posveta z naslovom Izzivi psihoterapije v slovenskem *prostoru,* ki ga je komisija 5. 2. 2024 so-organizirala s Slovensko krovno zvezo za psihoterapijo.

Zaključke posveta je predstavila predsednica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo Ksenja Kos, ki je poudarila več kot 20-letna prizadevanja zveze za vzpostavitev zakonskih podlag za področje psihoterapije. Ne glede na različne poglede znotraj pihoterapevtske skupnosti, tudi na vprašanje, ali in na kakšen način področje urejati na zakonski ravni, je ravno posvet pokazal, da je možno najti skupne imenovalce kot temelje, na katerih se lahko gradi. Poudarila je nujo in možnosti uporabe psihoterapevtskih storitev na različnih družbenih področjih, saj je slednja že zdavnaj prestopila meje zdravstvenga sistema. Zveza se zavzema za regulacijo poklica, zato da se bo zagotovilo najboljše možne storitve psihoterapevtov tistim, ki jo potrebujejo. Hkrati pa bi se tako preprečilo morebitne zlorabe v sistemu. Izpostavljen je bil tudi zaostanek Slovenije na področju zagotavljanja dostopnosti in urejanja področja psihoterapije v primerjavi z drugimi državami EU ter glavni cilj vseh, ki skrbijo za duševno zdravje Slovencev, to je skrb za to, da se ljudem v stiskah čim prej pomaga in s tem prepreči kolaps duševnega zdravja posameznikov.

Predstavitev zaključkov je dopolnila državna svetnica Monika Ažman, podpredsednica komisije, ki je posvet so-vodila. Poudarila je, da ne glede na različne poglede na urejanje področja psihoterapije, ki so bili predstavljeni na posvetu, kaže, da je možno najti skupne točke in Državni svet je bil pravo mesto za izmenjavo različnih stališč, pa tudi za iskanje rešitev. Poudarila je zaznan primanjkljaj skrbi za duševno zdravje, predvsem v post-kovidnem času, zato je še toliko bolj pomembno, da se skuša vzpostaviti čim več različnih vrst pomoči in s tem posamezniku v stiski omogoči, da čim prej pride do njemu prilagojene pomoči. Menila je, da je sprejem zakonodaje na tem področju prava pot do jasne opredelitve poklica psihoterapevta, pogojev za njegovo pridobitev (izobrazbena struktura, znanje, veščine in kompetence), in njegovo umestitev v sistem. Poudarila je, da je posvet potekal v spravljivem in konstruktivnem duhu, z vso podporo tistih, ki se primanjkljaja na tem področju zavedajo (npr. pediatri in vsi strokovnjaki, ki se ukvarjajo s področjem izobraževanja).

Komisija je bila seznanjena tudi s stališčem Ministrstva za zdravje (MZ), katerega predstavnik se je zahvalil za organizacijo posveta in pojasnil, da je predlog zakona o psihoterapiji v medresorskem usklajevanju in čaka, da se ga predloži v javno razpravo. Zaveza za sprejem zakona na tem področju je bila v okviru MZ sprejeta že 2018, kot odziv na Resolucijo o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018−2028 (Uradni list RS, št. 24/18). V ospredju priprave zakonskih določb ni bilo upoštevanje različnih

interesov, saj je slednjih zelo veliko in so zelo raznolike, ampak v prvi vrsti regulacija področja, dostopnost, varnost in kakovost psihoterapevtskih storitev. Cilj predloga zakona je urediti področje po zgledu ureditev v EU in hkrati upoštevati kulturo slovenskega prostora v tem trenutku. Pojasnjeno je bilo, da se s predlogom zakona podrobneje opredeljuje način pridobitve naziva »psihoterapevt«, in sicer bo moral izvajalec imel univerzitetno raven izobrazbe, opraviti 4-letno izobraževanje iz psihoterapevtske modalitete ter imeti ustrezne izkušnje. S predlogom zakona se bo spodbujalo akademsko pot izobraževanja in upoštevalo trenutne možnosti usposabljanja za poklic psihoterapevta v našem prostoru. Ključno bo zagotovili varno in kakovostno psihoterapijo z upoštevanjem razvoja stroke. Dejavnost psihoterapije se bo predvidoma opredelilo kot zdravstveno dejavnost, osebam, ki potrebujejo storitve psihoterapije, pa bodo pripadle pravice, skladno s področno zakonodajo. Psihoterapevt bo opredeljen kot samostojen poklic v zdravstvu, ne glede na bazično izobrazbo. Vzpostavljeno bo tudi posebno telo z namenom reguliranja, licenciranja in etičnega ravnanja psihoterapevtov. Skrbelo naj bi tudi za dostopnost informacij o izvajalcih psihoterapevtskih storitev ter vodilo register izvajalcev, vključno z beleženjem modalitete, za katero bo usposobljen posamezen psihoterapevt. Ker so vse navedene naloge izrazito strokovne narave, je bilo ocenjeno, da bi bilo boljše, da slednjih ne izvaja MZ, ampak da se podeli javno pooblastilo strokovni organizaciji, ki bo kot nosilka javnega pooblastila izbrana na podlagi javnega razpisa.

Glede financiranja psihoterapevtskih storitev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ) je bilo pojasnjeno, da so slednje že zdaj financirane iz tega naslova, ampak ne v zadostni meri, prav tako v kliničnem okolju ni vzpostavljen ustrezen nadzor nad njihovim izvajanjem. Sprejem zakona o psihoterapevtskih dejavnosti bi po pojasnilu MZ omogočil, da bi se v ustrezno reguliran sistem lahko vključili tudi vsi tisti izvajalci psihoterapije, ki so bili do sedaj iz njega izključeni.

Tudi MZ podpira napore za skupnostni pristop h krepitvi duševnega zdravja, čemur sledi z vzpostavitvijo številnih centrov za duševno zdravje in intenzivnejšim vlaganjem v razvoj področja že vse od 2018. Kljub temu tudi MZ priznava, da na tem področju precej zaostajamo za sodobnim svetom. Želja je, da se dostop do storitev psihoterapije omogoči čim širšemu krogu ljudi znotraj različnih družbenih sistemov, pri tem je ključno tudi medresorsko sodelovanje, tudi s področjem socialnega varstva in vzgoje in izobraževanja. Ne glede na to, da bo po predlogu zakona poklic psihoterapevta definiran kot zdravstveni poklic, pa bodo ostali sektorji lahko pridobili tovrstne poklicne profile na način, da bodo sistematizirali ustrezno delovno mesto in pridobili dovoljenje za izvajanje zdravstvene dejavnosti.

Komisija je bila seznanjena tudi s stališčem Ministrstva za vzgojo in izobraževanje, ki se je komisiji in Slovenski krovni zvezi za psihoterapijo prav tako zahvalilo za organizacijo posveta, in pozdravlja zaključke posveta. Prepoznavajo se kot stranski člen pri urejanju področja, prepoznavajo pa potrebe po profilu psihoterapevta tudi v izobraževalnem sistemu. Ne glede na to, da je šola prostor, v katerem se trudijo preventivno delovati, se pojavljajo potrebe šol, ki bi na tem področju potrebovale dodaten kader in imajo že zdaj potrebe po določenih dodatnih izobraževanjih na tem področju. Menijo, da bi se rešitve

lahko našlo tudi v procesu prenove učnih načrtov, na podlagi sprejetega zakona o psihoterapiji pa bodo lahko pristopili tudi k umeščanju poklicnega profila psihoterapevta tudi v okviru njihovega resorja.

Komisiji je svoje stališče predstavilo tudi Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije, ki se zaveda pomena duševnega zdravja, predvsem na ravni študentske populacije, kar kaže zapisnik 1. seje Sveta Vlade RS za študentska vprašanja, kjer je bilo kot ena od pomembnih tem izpostavljeno ravno duševno zdravje. Ministrstvo je dodatno pojasnilo, da z vidika Zakona o visokem šolstvu glede študija psihoterapije ne bi smelo biti težav, bo pa za to treba vzpostaviti ustrezne zakonske podlage in natančno določiti pogoje za njegovo izvajanje.

Komisija se je seznanila tudi s stališčem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki izpostavlja predvsem pomen psihoterapevtskih storitev v okviru izvajanja nalog centrov za socialno delo, saj se strokovni delavci na navedenih centrih pogosto soočajo z uporabniki s težavami v duševnem zdravju. Kot pomembno izpostavljajo regulacijo poklica psihoterapevta in tudi psihoterapije kot vede ter poudarjajo, da je ključno čim prej zagotoviti dostop do pomoči predvsem tistim posameznikom, ki so si finančno manj zmožni sami priskrbeti ustrezno pomoč v primeru duševne stiske in ki se soočajo s težavami, ki nimajo vedno podlage v medicinski diagnozi. Ključnega pomena bi bilo zagotoviti storitve psihoterapije, ki bodo dostopne vsakemu, ki takšno pomoč potrebuje, ne zgolj v obliki samoplačniške storitve.

V razpravi članov komisije je bila izražena podpora zaključkov posveta in pohvale njegovo organizacijo. Prepoznana je bila nujnost ureditve področja z vidika skrbi za duševno zdravje slovenskega naroda. Glede na trenutno zaznano slabšanje duševnega zdravja pri vseh generacijah, je močna mreže podpore nujna. Slabše duševno zdravje posameznikov namreč vpliva tudi na ostale segmente življenja in vključevanja v družbo (zdravje, delovni procesi, družina itd.). Izražena je bila tudi želja po čimprejšnjem sprejemu zakona o psihoterapiji. Ministrstvo za zdravje je pojasnilo, da je bil predlog zakona že predstavljen koalicijskim partnerjem in da bo v kratkem dan v javno razpravo.

Izpostavljeni so bili tudi precejšnji medijski pogromi, ki jih doživlja področje psihoterapije v zadnjem času, pri čemer so se člani komisije spraševali, kdo je v ozadju teh medijskih napadov, še zlasti zaradi informacij, da je bilo v okviru Strassburške deklaracije to področje jasno ločeno od ostalih dveh – psihiatrije in klinične psihologije – že nekaj časa nazaj in da v tujini navedene ločnice že dolgo časa sprejemajo brez težav. Predstavnik MZ je v zvezi s tem pojasnil, da je za slovenski prostor značilno, da je področje zdravstva še vedno zelo konzervativno in medicinsko usmerjeno, kar ima za posledico tudi pomisleke glede opredelitve psihoterapije kot samostojne vede, ki se lahko v določeni meri prekriva z zdravstvom.

Pri tem so bile izpostavljene številne pozitivne izkušnje s področjem psihoterapije in poudarjena je bila nuja, da se storitve psihoterapije uredi tako, da bodo dostopne vsem. Posebej je bilo izpostavljeno, da ni vsaka duševna stiska patološka in da ne potrebuje nujno medicinskega pristopa, zato tudi ni smiselno, da bi se psihoterapijo prepoznavalo

kot konkurenco psihiatriji ali klinični psihologiji. MZ potrjuje, da je na tem področju razkol med različnimi strokami še vedno velik, da pa je s predlogom zakona skušalo uravnotežiti različna stališča ter se zgledovati po dobrih praksah iz tujine. Predvideva se tudi vzpostavitev posebnega razširjenega strokovnega kolegija za psihoterapijo, v katerem bo zagotovljeno članstvo tako tistih poklicnih profilov, ki imajo bazično zdravstveno izobrazbo, kot tistih, ki imajo bazično izobrazbo kakšne druge smeri.

V razpravi članov komisije je bila posebej izpostavljena nuja po zagotovitvi ustrezne psihoterapevtske pomoči otrokom, ki lahko tudi po dve leti čakajo na obravnavo v institucijah, v vmesnem času pa se njihovo duševno stanje lahko že bistveno poslabša. Pri tem je ključno zagotoviti, da bodo storitve opravljali za to ustrezno usposobljeni profili, kar bo, kot pričakuje komisija, zagotovila ustrezna zakonska ureditev tega področja.

Ob zaključku razprave je predsednica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo pojasnila, da v okviru zveze zagovarjajo strokovno izobrazbo psihoterapevta, ki nato lahko sodeluje in v svoje delo vključuje tudi druge strokovne delavce. Poudarjajo, da ne gre za izolirano vedo, saj je kot znanstvena veda zelo široka in kot taka lahko prispeva k zdravljenju ali hitrejšemu napredku pri zdravljenju. Poudarjajo, da je pri osebah, kjer je zdravljenje nujno potrebno, slednjega seveda treba zagotoviti, zato je ključno, da psihoterapevt dobro sodeluje s poklicnimi profili s področja psihiatrije in klinične psihologije. Po oceni zveze je v Sloveniji na voljo veliko število ustrezno izobraženih in usposobljenih strokovnjakov s področja psihoterapije, ki lahko doprinesejo veliko dobrega sistemu pomoči ljudem z vidika izboljšanja njihovega duševnega zdravja.

* * *

Komisija je po opravljeni razpravi **sprejela** (PRISOTNIH 10, ZA 10, PROTI 0) **sklep**, da **podpira predlog poročila komisije k zaključkom posveta** z naslednjo vsebino:

»Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se je na 24. seji 14. 3. 2024 seznanila z zaključki posveta z naslovom Izzivi psihoterapije v slovenskem *prostoru,* ki ga je komisija 5. 2. 2024 so-organizirala s Slovensko krovno zvezo za psihoterapijo.

Komisija je predlagala, da se Državni svet seznani z zaključki posveta z naslednjo vsebino:

»Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide ter Slovenska krovna zveza za psihoterapijo sta 5. februarja 2024 v dvorani Državnega sveta soorganizirali posvet z naslovom *Izzivi psihoterapije v slovenskem prostoru - različni pogledi, skupne rešitve.*

Namen posveta je bil predstaviti stanje potreb prebivalcev v Sloveniji po psihoterapevtski obravnavi; predstaviti prizadevanja Slovenske krovne zveze za

psihoterapijo, vse od njene ustanovitve leta 1998, za zakonsko ureditev področja psihoterapije in podati konkretne predloge za sprejem posebnega zakona o psihoterapiji; predstaviti celoten nabor kompetenc za dodelitev naziva psihoterapevt; predstaviti primere dobrih praks interdisciplinarnega dela psihoterapevta, psihologa ali kliničnega psihologa ter psihiatra; predstaviti možnosti vključevanja in izvajanja storitev psihoterapije na različnih področjih (socialno varstvo, izobraževanje, sodstvo itd.).

Na posvetu so aktivno sodelovali priznani strokovnjaki (psihoterapevti, psihiatri in klinični psihologi), ki so vsak s svojega vidika osvetlili to izjemno pomembno tematiko in z udeleženci posveta delili svoje znanstveno in strokovno znanje ter izkušnje iz prakse.

Posvet sta sovodila državna svetnica Monika Ažman, podpredsednica Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide in predstavnica interesov zdravstva v Državnem svetu, ter član Slovenske krovne zveze za psihoterapijo mag. Martin Lisec.

Po otvoritvi posveta in uvodnem nagovoru državne svetnice Monike Ažman je sledila kulturna točka dr. Maje Gostič ter predstavitev namenov posveta s strani člana Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, mag. Martina Lisca. Sledili so nagovori udeležencev posveta s strani Marka Lotriča, predsednika Državnega sveta; Ksenje Kos, predsednice Slovenske krovne zveze za psihoterapijo; in mag. Janka Bohaka, prvega predsednika Slovenske krovne zveze za psihoterapijo.

Sledil je prvi sklop predavanj o stanju psihoterapije v Sloveniji in njeni zgodovini ter o pomembnih razlikah med psihoterapijo kot metodo (kot se trenutno aplicira v zdravstvenem sistemu) in psihoterapijo kot samostojno znanstveno disciplino (kot se izvaja v zasebnem sektorju). Predstavljeni so bili primeri že obstoječih interdisciplinarnih sodelovanj različnih strokovnjakov s psihoterapevti; učinkovitost psihoterapije kot samostojne znanstvene discipline; razlikovanje slednje od psihosocialnega svetovanja in v katerih primerih psihoterapija ni potrebna. Svoje predstavitve so podali: Bosiljka Boba Lojk, psihoterapevtka realitetne terapije, podpredsednica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo, je predstavila razvoj zgodovine psihoterapije v slovenskem prostoru; ddr. Irena Bezić, klinična psihologinja, geštalt psihoterapevtka, predsednica Evropske zveze za psihoterapijo, je predstavila stanje psihoterapije na ravni Evropske unije; doc. dr. Robert Oravecz, dr. med. spec. psih., psihoterapevt, je predstavil razliko, ali je psihoterapija metoda zdravljenja ali neodvisna znanstvena veda; primer dobre prakse interdisciplinarne obravnave psihoterapevta, kliničnega psihologa in psihiatra sta predstavili Jelena Flajs De Miranda, dr. med, spec. psih. in Klavdija Zver Zahwi, uni. dipl. psih in integrativna psihoterapevtka. Sledilo je predavanje izr. prof. dr. Roberta Mastena, zaposlenega na Oddelku za psihologijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, o tem, kaj psihoterapijo ločuje od psihosocialnega svetovanja - kompetence psihoterapevta in ključni dejavniki za pozitiven izid psihoterapevtskega procesa. Prvi del posveta je zaključila dr. Andreja Mikuž, uni. dipl. psih., spec. klin. psih., predstavnica Zbornice kliničnih psihologov Slovenije s prispevkom na temo, da ni vse psihoterapija - pa tudi povsod ni potrebna.

Drugi vsebinski del posveta je bil namenjen okrogli mizi “Psihoterapija v praksi” z razpravo, ki jo je povezovala psihodinamska psihoterapevtka in članica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo Metka Furlani. Predstavljeni so bili primeri izvajanja psihoterapije izven zdravstva v praksi ter trenutne aktivnosti in stanje glede priprave zakona o psihoterapiji. Na okrogli mizi so sodelovali Ksenja Kos, uni. dipl. ped. in prof. soc., transakcijsko analitična psihoterapevtka, predsednica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo; prof. dr. Mojca Zvezdana Dernovšek, dr. med., spec. psih., predstavnica Ministrstva za zdravje; Radivoje Pribaković Brinovec, dr. med., spec. splošne medicine, predstavnik Nacionalnega inštituta za javno zdravje; dr. Ivana Kreft Hausmeister, uni. dipl. psih., spec. klin. psih., geštalt izkustvena psihoterapevtka, zaposlena v UKC Ljubljana na Pediatrični kliniki, ter mag. Ivana Mandarić, uni. dipl. soc. del., soc. antrop., transakcijsko analitična psihoterapevtka, zaposlena v zasebni praksi.

V razpravi, ki je sledila okrogli mizi, so sodelovali: Bosiljka Boba Lojk, podpredsednica Slovenske krovne zveze za psihoterapijo; pediatrinja dr. Anja Radšel, dr. med., predstavnica sekcije za primarno pediatrijo; Špela Zupan, uni. dipl. prav., Skupnost centrov za socialno delo Slovenija; Katja Knez Steinbuch, zakonska in družinska psihoterapevtka, stažistka; ddr. Irena Bezić, predsednica Evropske zveze za psihoterapijo; dr. Vid Vanja Vodušek, uni. dipl. psih., spec. klin. psih., z Univerzitetne psihiatrične klinike Ljubljana, ter Monika Pekošak, poslanka Državnega zbora, iz Poslanske skupine Svoboda.

* * *

Na podlagi predstavitev in razprave so bili oblikovani naslednji

z a k l j u č k i:

1. **Z namenom opredelitve psihoterapije kot samostojne vede in psihoterapevta kot samostojnega poklica naj se opredeli pogoje za dodelitev naziva psihoterapevt (izobraževalni standardi, zahtevana teoretična znanja, strokovne kompetence in praktične izkušnje).**

   Državni zbor je že 27. marca 2018 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018−2028 (Uradni list RS, št. 24/18), v kateri je med prioritetnimi nalogami navedeno, da se mora področje psihoterapije zakonsko urediti. Tudi koalicijska pogodba za obdobje 2022−2024 naslavlja duševno zdravje, predvsem v smislu profesionalizacije psihoterapije, njene dostopnosti in izvajanja nadzora nad izvajalci. Praksa je pokazala, da psihoterapevti že aktivno opravljajo svoj poklic v Sloveniji, ki ostaja do zdaj žal zakonsko nereguliran. Psihoterapijo bi bilo nujno opredeliti kot samostojno vedo, psihoterapevta pa kot samostojen poklic, kar bi bilo tudi v skladu s Strassboursko deklaracijo o psihoterapiji (1990) ter skladno s cilji Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki je že pred desetletji ločila psihoterapijo od psihologije in psihiatrije.

V Evropski reviji za psihoterapijo je navedeno: "*Primerjalne študije ne dajo odgovora na vprašanje, kdo je lastnik psihoterapije, zato lahko sklepamo, da je vojna za teren preprosto bitka za ozemlje, boj za oblast med strokami, ki ne temelji na znanstvenih dokazih, temveč na občutku upravičenosti"*. Strassbourska deklaracija v tretji točki celo navaja pomembnost zagotavljanja več psihoterapevtskih smeri, da zagotovimo različne poti obravnave za različne ljudi. To bi omogočilo, da vsakdo lahko izbere sebi prilagojeno pot reševanja težav z duševnim zdravjem in da pri tem lahko izbira med storitvami različnih vrst strokovnjakov, ki imajo za izvajanje pomoči ustrezne kompetence in so ustrezno usposobljeni na svojem specifičnem področju dela.

Decembra 2022 je Ministrstvo za zdravje podpisalo in s tem podprlo izjavo Evropske komisije, ki se zavzema za vzpostavitev skupnih izobraževalnih okvirov za poklic psihoterapevta, s čimer je Slovenija podprla oblikovanje skupnih standardov izobraževanja psihoterapevta. Prav tako je stališče Evropske komisije iz leta 2018, da: "*Psihoterapevtom ni treba imeti akademske izobrazbe s področja psihologije ali medicinske kvalifikacije s področja psihiatrije. Gre za poklic, ki je neodvisen od psihologije, psihiatrije in svetovanja."*

Po vzoru več evropskih držav se predlaga opredelitev dveh možnih ustreznih izobraževalnih poti za pridobitev naziva psihoterapevt: a) samostojni akreditirani fakultetni študij psihoterapevtske znanosti, ali b) opravljeno usposabljanje, priznano s strani Evropske zveze za psihoterapijo, ki se ga lahko udeleži posameznik, ki je predhodno opravil VII. stopnjo izobrazbe. Prizna naj se tudi legitimnost vseh psihoterapevtskih modalitet (imenovanih tudi kot usposabljanja), ki ustrezajo znanstvenim, strokovnim ter etičnim standardom in kriterijem Evropske zveze za psihoterapijo.

2. **Ustanovi naj se Zbornico psihoterapevtov z namenom reguliranja licenciranja, spremljanja strokovnega razvoja in etičnega ravnanja v zbornico vključenih psihoterapevtov.**

   V povezavi s prizadevanji za uveljavitev posebnega zakona o psihoterapiji z namenom zagotavljanja primerno izobraženih in kompetentnih psihoterapevtov se predlaga imenovanje posebnega strokovnega telesa, ki bo skrbelo za licenciranje, strokovni razvoj in etično delovanje psihoterapevtov, ki mu bo podeljeno javno pooblastilo s strani Ministrstva za zdravje. Pogoje in standarde bi bilo treba opredeliti za vse - tako za izvajalce storitev psihoterapije v zasebnem sektorju kot tudi v javnem sektorju (npr. v zdravstvu). S tem bi oblikovali širšo podporno mrežo za ljudi, jo primerno zakonsko regulirali, ljudje pa bi bili tako deležni strokovne obravnave, do katere bi prišli na podlagi izbire psihoterapevta iz državnega registra in ne bi bili več prepuščeni lastni presoji, kdo od ponudnikov storitev psihoterapije je kompetenten izvajati navedene storitve in kdo ne. Psihoterapija mora biti opredeljena kot samostojna in neodvisna znanstvena veda, psihoterapevt pa kot samostojen in neodvisen poklic, ki ga regulira neodvisna strokovna organizacija oz. institucija.

3. **Uredi naj se financiranje psihoterapevtske dejavnosti za posameznike iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja.**

   Zaskrbljujoč je podatek iz raziskave Flash Eurobarometer 530 z naslovom Duševno zdravje iz leta 2023, da je imelo kar 41 % anketiranih iz Slovenije v zadnjih 12 mesecih kakšne čustvene ali psihosocialne težave (na primer občutek depresije ali tesnobe) in da kar 61 % anketiranih iz Slovenije, ki so imeli čustvene ali psihosocialne težave, v zadnjih 12 mesecih ni prejelo ali ni poiskalo strokovne pomoči zaradi težav z duševnim zdravjem[1]. Podatek je zaskrbljujoč tudi zato, ker bi glede na priporočila Svetovne zdravstvene organizacije morali v Sloveniji imeti na voljo vsaj 2000 psihoterapevtov oziroma 1 psihoterapevta na 1000 prebivalcev. Posledično se predlaga, da se čim prej uredi financiranje pomoči posameznikom, ki trpijo za duševno stisko, iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja.

4. **Zagotovi naj se skupnostni pristop h krepitvi duševnega zdravja, promociji, preventivnim aktivnostim in destigmatizaciji duševnega zdravja.**

   Udejanjanje skupnostnega pristopa je eden od najučinkovitejših načinov krepitve duševnega zdravja, ki bi ga bilo možno še dodatno okrepiti z zakonsko regulirano psihoterapevtsko službo, poleg že obstoječe mreže naslednjih institucij in strokovnih služb: Nacionalnega inštituta za javno zdravje, lokalnih centrov za krepitev zdravja, psiholoških, klinično-psiholoških in psihiatričnih službami, storitvami centrov za socialno delo pod okriljem Skupnosti centrov za socialno delo, sekcije za primarno pediatrijo ter številnimi drugimi zdravstvenimi delavci in sodelavci.

5. **Dostop do storitev psihoterapije naj se omogoči najširšemu krogu ljudi znotraj sistema javnega zdravstva, izobraževanja, socialnega varstva, sodstva itd. in v ta namen okrepi medresorsko sodelovanje za učinkovitejše javnozdravstveno delovanje na področju duševnega zdravja.**

   Okrepi naj se strokovno psihoterapevtsko službo, ki bo formirala močno mrežo, ki bo zmožna delovati hitro in učinkovito v različnih sektorjih, pri čemer naj se naloge, povezane s poklicem psihoterapevta, vključi v zdravstveni in izobraževalni sistem, sodstvo, socialno varstvo itd. Psihoterapija namreč ni namenjena zgolj zdravljenju duševnih motenj, ampak tudi preventivnim aktivnostim pred nastankom duševnih motenj.«

* * *

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, na podlagi seznanitve z zaključki posveta in razprave, predlaga Državnemu svetu, da ob seznanitvi z zaključki posveta sprejme naslednji ***sklep*:**

[1] *Vir: Flash Eurobarometer 530. Duševno zdravje. 2023. Dostopno prek: https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3032*

Državni svet se je seznanil z zaključki posveta in na podlagi prvega in drugega odstavka 97. člena Poslovnika Državnega sveta poziva Vlado Republike Slovenije in v njenem okviru Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da proučijo zaključke posveta *Izzivi psihoterapije v slovenskem prostoru - različni pogledi, skupne rešitve,* in se do njih opredelijo v roku 30 dni. Obenem Državni svet predlaga Vladi Republike Slovenije, da čim prej pristopi k reguliranju področja psihoterapije in da pri pripravi zakona o psihoterapiji v največji možni meri upošteva zaključke posveta.««.

* * *

Za poročevalko na seji Državnega sveta je bila določena (PRISOTNIH 10, ZA 10, PROTI 0) državna svetnica Monika Ažman.

* * *

Poročilu sta bili priloženi tudi naslednji prilogi:
- Javna izjava Sekcije za primarno pediatrijo pri Slovenskem zdravniškem društvu
- Javna izjava Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije

Ad 2.)

V okviru te točke dnevnega reda ni bilo razprave.

Mag. Nuša Zupanec
sekretarka komisije

Danijel Kastelic
predsednik komisije